

گفت و گو با:

پیشکسوت ورزش ایران

داوود نصیری

عشق به ورزش در تمامی فصول

شماره ۲۲
دوره هفتم - شماره ۱
پاییز ۱۳۸۶

□ ضمن تشکر از این که دعوت ما را پذیرفتید و قبول زحمت فرمودید، نخست از تاریخچه‌ی ورزش در ایران برای خوانندگان مجله‌ی رشد آموزش تربیت بدنی بگویید.

■ ورزش در ایران، در سال ۱۳۰۴ از دارالمعلمین در محل دبیرستان دارالفنون آغاز شد که عده‌ای را برای تعلیم ورزش آماده می‌کردند. من اولین معلم ورزش دارالفنون بودم.

در آن زمان، ما سازمان تربیت بدنی نداشتیم و در وزارت فرهنگ، واحدی بود که مسئولیت ورزش مدارس را به عهده داشت.

در سال ۱۳۱۳ هجری شمسی، مستر گیسون آمریکایی به ایران آمد و موضوع پیشاهنگی و تربیت بدنی را مطرح کرد. در ۲۸ فروردین همان سال، اساسنامه‌ی «انجمن پیشاهنگی و تربیت بدنی ایران» به وسیله پنج نفر به ثبت رسید و در ۹ خرداد ۱۳۱۵، از تصویب «شورای عالی فرهنگ»

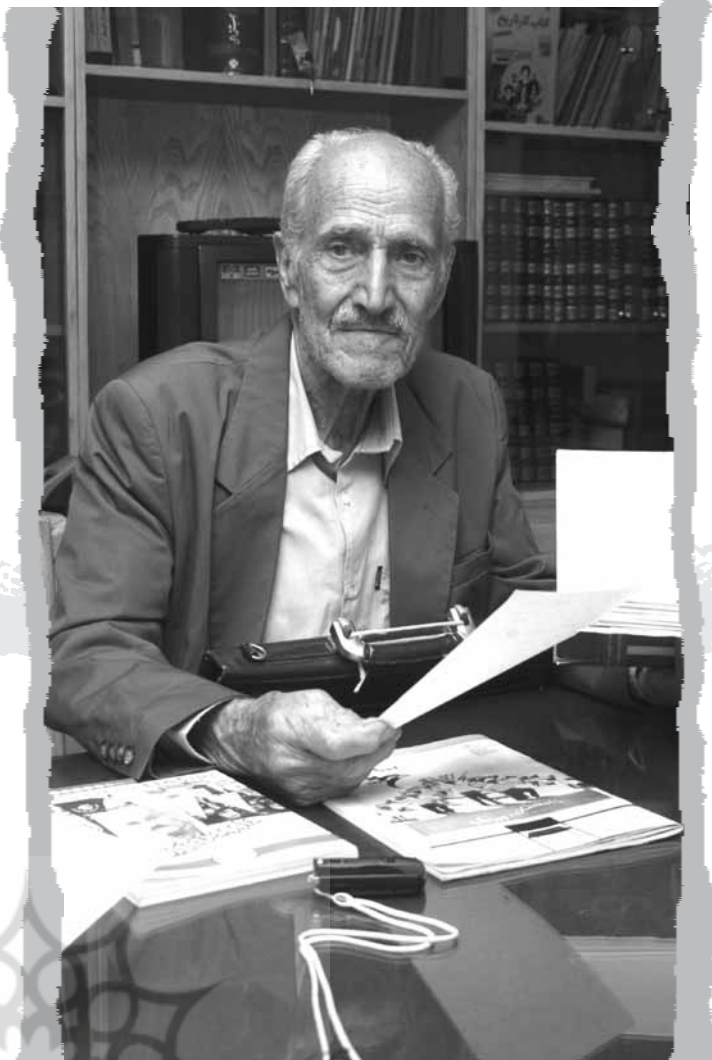
اشاره

داوود نصیری، از پیشکسوتان ورزش ایران، در ۱۴ تیرماه سال ۱۳۰۰ هجری شمسی در تهران متولد شد. دوران کودکی را در محله‌ای واقع در میدان بهارستان، روبه‌روی مسجد سپهسالار سپری کرد. دوره‌ی ابتدایی را در دبستان شرف گذراند و در سال ۱۳۱۴ وارد دبیرستان علمیه شد. در سال ۱۳۱۷، پس از اتمام سبک اول متوسطه، به دانش سرای مقدماتی رفت. وی در سال ۱۳۱۹ مدرک دیپلم خود را در رشته‌ی تربیت بدنی با رتبه‌ی اول دریافت کرد. سپس در «دبیرستان شرف»، معلم تربیت بدنی شد. او در سال ۱۳۲۰، در «دبیرستان دارالفنون» نیز معلم ورزش بود. در سال ۱۳۲۴، نصیری به دانشسرای عالی رفت و به مدت دو سال، یک دوره‌ی تکمیلی را در رشته‌ی تربیت بدنی گذراند و با گرفتن مدرک دبیری، دبیر رشته‌ی تربیت بدنی شد. در سال ۱۳۲۵، با دریافت بورس تحصیلی به فرانسه رفت و در رشته‌ی تربیت بدنی ادامه‌ی تحصیل داد. او از پیشکسوتان ورزش ایران و جزو اولین استادانی بود که دوره‌های تکمیلی تربیت بدنی را در دانشکده‌ی تربیت بدنی تدریس کردند. مرد همه‌فن حریف ورزش ایران، در رشته‌های فوتبال، وزنه‌برداری، شنا، غریق‌نجات، و بسکتبال جزو برترین داوران و مربیان ایران است. وی بنیان‌گذار یسپنال و هاک‌ی در ایران محسوب می‌شود.

داوود نصیری تاکنون بیش از ۵۰ کتاب و مقالات بسیاری درباره‌ی ورزش‌های گوناگون ترجمه و تألیف کرده است. در سال ۱۳۴۲ نیز اساس‌نامه‌ی فدراسیون‌های ورزشی کشور را نوشت. وی در کنار این کارها، سه کانون به نام‌های «کانون مربیان ورزش»، «کانون بازنشستگان و تربیت بدنی»، و «کانون متخصصان ورزش ایران» را تأسیس کرده است.

متن زیر، گفت‌وگویی صمیمانه با این پیشکسوت بزرگ جامعه‌ی معلمان ورزش کشور است.

بزرگ ترین افتخار و موفقیت من برگزاری بازی های آسیایی ۱۹۷۴ میلادی (۱۳۵۳ ه.ش) در تهران است

دوره هفتم • شماره ۱
۲۳ • پاییز ۱۳۸۶

استعداد یادگیری دارند و می توانند خیلی چیزها یاد بگیرند. در مدارس می توان به بچه ها نظم، وقت شناسی، احترام، تکیه بر خود و... را یاد داد. بنابراین در درجه ی اول، هدف ما از تربیت بدنی باید سالم سازی جامعه باشد. منظور از تربیت بدنی، سالم سازی اجتماع، ساختن افراد مفید برای جامعه، رشد و سلامتی بدن، و پرورش افکار خوب است، در حالی که ورزش به معنی بازی هایی مثل فوتبال، والیبال، بسکتبال و شناست.

□ سؤال این است که اگر تربیت بدنی نداشته باشید، آیا می توانید در ورزش موفق باشید؟

■ من وقتی که معاون اداره ی کل تربیت بدنی این مملکت بودم، به تربیت بدنی مدارس خیلی اهمیت می دادم. چون می دانستم که بدون تربیت بدنی نمی توانیم ورزش خوب داشته باشیم. اگر دانش آموزان که

آزمایش می کردیم و سعی داشتیم ببینیم، انگیزه ی آن ها از معلم ورزش شدن چیست. در دانش سرای عالی نیز به همین صورت بود.

به طور کلی، معلم ورزش باید خودش به ورزش علاقه مند باشد و خودش ورزشکار باشد، تا بتواند کارش را به بچه ها تفهیم کند. مسئله ی مهم این است که اداره ی آموزش و پرورش، باید بر نحوه ی آموزش تربیت بدنی در مدارس نظارت داشته باشد.

□ فرق بین تربیت بدنی و ورزش مدارس چیست؟ چرا این درس باید در مدارس آموزش داده شود؟

■ بین تربیت بدنی و ورزش تفاوت های زیادی وجود دارد. اساس تربیت بدنی، سالم سازی جامعه و اجتماع است. به همین دلیل، باید به تربیت بدنی در مدارس توجه جدی داشت. چون بچه ها در مدارس

گذشت. از این تاریخ، وظیفه ی تعلیم و تربیت در تمام مدارس کشور، برگزاری مسابقات ورزشی، تعلیم و تربیت آموزگاران و دبیران ورزش، و تربیت پیشاهنگ، به عهده ی این انجمن گذاشته شد. پس از آن در سال ۱۳۱۷، دانش سرای مقدماتی تربیت بدنی، و در سال ۱۳۳۵، دانش سرای عالی تربیت بدنی تأسیس شد.

□ در گذشته انتخاب معلم ورزش طبق چه موازینی صورت می گرفت و اکنون چگونه است؟ معلمین باید چه ویژگی ها و شرایطی را برای احراز این شغل داشته باشند؟

■ کسانی را که دوست داشتند معلم ورزش باشند، به دانش سرا می آوردیم و از آنان امتحان و آزمایش می گرفتیم. بعد از قبولی، به مدت ۲ سال در دانش سرا درس های مقدماتی را می خواندند و بعد معلم می شدند. ما آن ها را از نظر فیزیکی و اخلاقی نیز

بدون تربیت بدنی نمی توان ورزش خوبی داشت. اگر دانش آموزان که پایه گذار آینده ی کشور هستند، در تربیت بدنی ضعیف باشند، عملاً نمی توان به آینده ی ورزش کشور خوش بین بود

پایه گذار آینده ی کشور هستند، در تربیت بدنی ضعیف باشند، عملاً نمی توان بر آینده ی ورزش کشور خوش بین بود.

□ معلم ورزش چه طور می تواند به گونه ای روی دانش آموزان تأثیر بگذارد که آن ها به نحو احسن رشد یابند؟

■ من در انجمن ورزشی که برای دارالفنون تشکیل داده بودم، خودم برای بچه ها صحبت می کردم. در عین حال که در دارالفنون درس می دادم، به دبستان ها هم سرکشی می کردم. آقای حریری، اولین قهرمان کشتی ایران، شاگرد من بود. علاقه مندی من، باعث علاقه مندی دانش آموزان می شد. خودم با بچه ها بازی می کردم. وقتی می دیدند که من علاقه مندم، آن ها نیز علاقه مند می شدند. ولی الان معلمین ورزش فقط امتحان می گیرند و نمره می دهند. آیا ورزش در مدرسه انجام می شود؟ من خودم در ورزش صبحگاهی بچه ها شرکت می کردم. معلم باید ببیند که چه امکاناتی دارد و از آن امکانات به بهترین نحو استفاده کند. معلمین ورزش باید خلاقیت داشته باشند.

□ چه طور در معلمین ورزش علاقه مندی ایجاد کنیم؟ آموزش و پرورش چگونه می تواند به این امر کمک کند؟

■ باید بازرسی وجود داشته باشد. انجام ورزش در مدارس کنترل شود و معلمان را تشویق و تنبیه کنند. من زمانی که بازرس مدارس بودم، معلم خوب را تشویق می کردم و آنان را که بد بودند، توبیخ می کردم. سرزده وارد مدارس می شدم و به نحوه ی اجرای ورزش دانش آموزان و لباس آن ها رسیدگی می کردم. برایشان برنامه می نوشتم که اگر زمین کم دارید، این حرکت ها را انجام بدهید. معلمین باید بتوانند، از امکانات موجود خوب استفاده کنند و در این زمینه لازم است، آن ها را راهنمایی کنیم.

□ فکر می کنید الان باید چه کار کنیم؟ توصیه ی شما برای آموزش و پرورش چیست؟

■ ابتدا باید از سابقه ی معلمان ورزش مطلع باشید. معلمین باید سابقه ی کاری مشخص داشته باشند. به معلمین ورزش باید سه برنامه ی متفاوت بدهیم؛ برای زمین های کوچک، متوسط و بزرگ. معلمین هم باید ورزش کنند و هم باید درس بدهند. اول درس تربیت بدنی و بعد تشکیل تیم های ورزشی.

□ وضعیت ورزش در مدارس، در گذشته چه گونه بود و امروز چه طور است؟

■ ما در گذشته به ورزش مدارس خیلی توجه می کردیم و ورزش مدارس را جدی می گرفتیم. همیشه از ورزشکاران مدارس برای تشکیل تیم های ملی استفاده می کردیم. در حالی که ورزش در مدارس فعلی ما، جایگاه قابل توجه و جدی ندارد. در

بعضی از مدارس کشور می گویند برای ورزش فضا نیست، در صورتی که ما در مدارس سابق، گاه در زمینی که کمتر از ۲۰ در ۲۰ متر بود، یک تیر یا چوب در زمین نصب می کردیم، یک طناب می کشیدیم و ۵۰ تا ۶۰ نوع حرکت و بازی را انجام می دادیم. معلمان ورزش مدارس باید بدانند که در زمین کوچک هم می توان ورزش و تمرین کرد.

در دوران جوانی ما، ورزش مدارس در حد بالایی بود. من وقتی رئیس انجمن فوتبال آموزشگاه ها و دانشگاه ها بودم، تیم قهرمان دانشگاه های انگلیس را به ایران دعوت کردم. تیم مدارس ما در بازی با آن تیم برنده شد، در صورتی که تیم دانشگاه های ما با این تیم مساوی کرد. یعنی ورزش تیم مدارس ما قوی تر از ورزش دانشگاه های ما بود.

زمانی که من معاون تربیت بدنی آموزش و پرورش بودم، می خواستم ورزش را به روستاهای کشور ببرم؛ چون می دانستم بچه های روستا پاک و سالم و اهل کار هستند و می توانند ورزشکاران خوبی شوند. ما ابتدا باید هدفمان را از ورزش روشن کنیم. مشخص کنیم که هدف ما از ورزش، سالم سازی جامعه است یا ایجاد انحراف؟ اگر به این سؤال درست پاسخ دهیم، خواهیم دید که تربیت بدنی مدارس می تواند نقش بسیار مهمی در سالم سازی اجتماع ایفا کند. چون بچه ها در مدارس می توانند، خیلی از چیزها، مانند: نظم، وقت شناسی، احترام به جامعه، اعتماد به نفس، متکی به خود بودن، و... را یاد بگیرند.

■ لازم است آن‌ها را به اردوهای چند روزه ببرند و جدیدترین روش‌ها را به آن‌ها آموزش دهند؛ مثلاً یک هفته در سال. آن وقت‌ها، من در منظریه برای معلمین ورزش اردو می‌گذاشتم و آن‌ها را آماده می‌کردیم. آموزش و پرورش باید انجام این کارها را بر عهده بگیرد. دیگر این که خود معلم باید مطالعه کند، کتاب بخواند و خودش بسیار به ورزش علاقه مند باشد تا بتواند در دانش‌آموزان انگیزه و علاقه ایجاد کند. معلمین ورزش نمونه هم حتماً باید تشویق شوند.

□ دیدگاه کلی نسبت به ورزش در کشورمان چگونه است؟ آیا در زمینه‌های گوناگون، جای پیشرفت دارد؟

■ حقیقت این است که ورزش فعلی ایران با چند مشکل و ضعف اساسی روبه‌روست. اولین نکته این که در کشور ما، موضوع تربیت بدنی با ورزش‌های گوناگون مخلوط شده است. متأسفانه خیلی از دست‌اندرکاران، تفاوتهای بین تربیت بدنی و ورزش قائل نیستند، در حالی که تربیت بدنی پایه و اساس ورزش است و بدون داشتن آن، نمی‌توان ورزش مناسبی را پایه‌گذاری کرد. دوم این که ما در حال حاضر به تربیت بدنی و ورزش مدارس محلات توجه جدی نداریم، در صورتی که ورزش مدارس و ورزش محلات می‌تواند نقش مهمی در شکوفایی استعدادهای نوجوانان و جوانان کشور ایفا کند.

□ برای پیشرفت و بهبود ورزش چه اقداماتی می‌توان انجام داد؟

باشم، چه طور می‌توانم در مورد فوتبال بنویسم یا صحبت کنم؟ پس باید به ورزش فوتبال وابسته باشم. ولی الان افرادی که بازی می‌کنند، برای این است که پول در بیاورند. فرد باید به ورزش علاقه مند و به باشگاه تیم خود وفادار باشد.

□ در حال حاضر آموزش و پرورش چه نقشی در قهرمانی دانش‌آموزان دارد؟

■ نمی‌دانم که الان هم مسابقات کشوری وجود دارد یا خیر، ولی زمانی این مسابقات از مسابقات خارجی پراهمیت‌تر بودند. من خودم شاگردی را از ابتدایی تا تیم ملی هدایت کردم. همان طور که توضیح دادم، به نظر من پایه‌ی ورزش، مدارس هستند.

□ معلمین ورزش چه طور می‌توانند با جدیدترین روش‌های روز آشنا شوند؟ چه اقداماتی باید انجام دهند؟

□ به طور کلی نگاه کشورهای دیگر به مقوله‌ی ورزش چیست؟

■ در مدارس خارج از ایران، حقیقتاً ورزش در مقام اول قرار دارد. زمانی که من در پاریس بودم و در جلسه‌ای به نام «ورزش آسیا» شرکت داشتم و سرشناس‌ترین افراد ورزشی کشورها در آن حضور داشتند، می‌دیدم که همه سعی دارند، ورزش کشورشان را ارتقا دهند. ولی رئیس برخی فدراسیون‌های ما از ورزش کم‌اطلاع هستند، چرا؟ چون افرادی که در یک رشته‌ی ورزشی شرکت دارند و کارت شرکت در مسابقه را دارند، باید در شهرستان خود بنشینند و افرادی که آنان را اداره می‌کنند، جلسه‌ای تشکیل دهند و از بین آن‌ها انتخاب کنند. فدراسیون ملی باید بدین صورت که در کشورهای خارج وجود دارد، تشکیل شود. اساس‌نامه‌ی فرانسه را من برایشان نوشتم. اگر من به فوتبال علاقه نداشته

برای علاقه مند شدن معلمین، باید بازرسی وجود داشته باشد، انجام ورزش در مدارس کنترل شود و معلمین فعال را تشویق کنند

■ شهرداری ها می توانند در هر محلی، از زمین های موجود برای ورزش استفاده کنند و به وسیله مردم و علاقه مندان محلی، تشکیلاتی را به وجود آورند که نوجوانان و جوانان محل در آن تشکیلات به کارهای ورزشی و تربیت بدنی بپردازند. این کار باعث تقویت ورزش کشور خواهد شد و موجب می شود که وحدت، همدلی و همکاری بین افراد محل تقویت شود و آن ها در کارهای محلی شرکت کنند. به نظر من، مردم آمادگی این کارها را دارند و اگر شهرداری های مناطق، شرایط مناسبی فراهم آورند، مردم هم می توانند همکاری های مؤثری داشته باشند.

□ ورزش دانش آموزان دختر در ایران قبلاً چگونه بود؟ آیا برای دانش آموزان باشگاه ورزشی وجود داشت؟ وضعیت الان را چگونه تحلیل می کنید؟

■ در سال ۱۳۲۰، زمانی که من ۲۰ سال داشتم، معلم ورزش «دیرستان نوبخش» بودم. خارج از وقت موظف خودم نیز به آن جا می رفتم و به وضعیت تیم ها رسیدگی می کردم؛ تیم های والیبال، بسکتبال، دو و میدانی و... ورزشکار باشگاهی هم داشتیم. از وضعیت الان چندان اطلاعی ندارم. دانش آموزان دختر بیشتر باید به

تمرینات بدنی و ورزش های قهرمانی بپردازند. ابتدا باید تربیت بدنی باشد و بدن آمادگی داشته باشد تا بتواند خوب راه برود، خوب بدود و خوب کوه پیمایی کند.

□ پیشنهاد شما برای این که آموزش و پرورش بتواند دانش آموزان، معلمین و والدین را به ورزش علاقه مند کند، چیست؟

■ ابتدا والدین باید بچه ها را به ورزش تشویق کنند. معلمین هم باید با دانش آموزان خوب کار کنند و تمرین های متعدد داشته باشند. آموزش و پرورش می تواند از طریق گذاشتن جلسه برای معلمین، از آن ها تقدیر و تشکر به عمل آورد و آن ها را در حضور والدین بچه ها تشویق کند. این کار باعث علاقه مند شدن والدین و تشویق معلمین برای ارائه ی کار بهتر

می شود.

□ شما علاوه بر این که معلم ورزش بودید، جایگاه بزرگی هم در سایر بخش های کشور داشتید. کدام یک از مسئولیت هایی که داشتید، برایتان جذاب تر بودند و توانستند، رویاهایتان را تحقق بخشد؟

■ بزرگ ترین افتخار و موفقیت من، برگزاری بازی های آسیایی ۱۹۷۴ میلادی (۱۳۵۳ ه. ش) در تهران است. من در آن سال مسئول هماهنگی و اجرای همه ی مسابقات آسیایی بودم که در آن مسابقات، تیم چین هم شرکت داشت. این مسابقات با تلاش من خیلی خوب برگزار شد و من در آن سال مورد تشویق قرار گرفتم. از همه جای جهان، به خاطر خوب برگزار شدن این مسابقات، با من تماس گرفتند و تشکر کردند. در بازی های آسیایی تهران، کشور چین

تیم ملی شنا
و شیرجه
در بازی های
آسیایی ۱۹۵۸ توکیو
با مربیگری
آقای داود نصیری

تربیت بدنی نداشته باشیم، در آینده به جایی نخواهیم رسید؛ چون جوانان ما بی بندوبار می شوند. ولی وقتی عاشق باشید، همه کاری از دستتان برمی آید.

□ با تشکر از شما که دعوت ما را برای شرکت در این گفت و گو پذیرفتید و قبول زحمت نمودید.

توضیح
داود نصیری، ورزشکار ۸۶ ساله‌ی ایرانی، بسیار با نشاط و سرحال، برای انجام مصاحبه به دفتر مجله‌ی رشد آمد. قدبلند بود و بسیار تن در دست به نظر می رسید. چهره‌ی بشاش او، روحیه‌ی شاد و ورزشکاری، و مردمداری اش را نشان می داد. در بدو ورودش، پوشه‌ای را از کیفش خارج کرد. داخل پوشه پر بود از مدارک و نامه‌های گوناگون. از بین آن‌ها، کتابی را به ما نشان داد که تمام زندگی نامه اش را در آن نوشته بود؛ تصویرها و نامه‌ها، داورها، عزل و نصب‌هایش و...

در حین مصاحبه و پرسش و پاسخ، با پرسیدن هر سؤالی، نامه یا عکسی را ارائه می کرد که واقعی بودن جریان را نشان می داد. در مورد آن‌ها توضیحات مفصل می داد و شعرهای مربوط به آن‌ها را می خواند. از ایزدمنان، سلامت و طول عمر او را خواستاریم.

مرد خردمند هنرپیشه را
عمر دوبایست در این روزگار
تا به یکی تجربه اندوختن
با دگری تجربه بردن به کار

ورزش تربیت بدنی است.

□ توصیه‌ی شما برای ایجاد ارتباط مفید و مؤثر بین سازمان تربیت بدنی، کمیته‌ی ملی المپیک و آموزش و پرورش چیست؟

■ آموزش و پرورش، برای برنامه‌ریزی و استفاده از امکانات موجود باید از تربیت بدنی راهنمایی بخواهد. کمیته‌ی ملی المپیک با ورزش سروکار دارد و آموزش و پرورش باید از تربیت بدنی کمک بگیرد.

□ در جهت بهتر شدن ورزش، توصیه‌ی شما به مجله‌ی «رشد تربیت بدنی» چیست؟

■ اگر می خواهید ورزش کشور درست شود، باید از مدارس شروع کنید. امیدوارم که ورزش کشورم جایگاه خودش را در جهان پیدا کند؛ اگرچه هنوز خیلی‌ها در مملکت ما فرق بین تربیت بدنی و ورزش را نمی دانند. پایه و اساس ورزش، تربیت بدنی است. تا در مدارس ما تربیت بدنی پیشرفت نکند، ورزش به جایی نمی رسد. هدف تربیت بدنی، سالم سازی جامعه است و باید از دبستان شروع شود و تا دانشگاه ادامه پیدا کند. به معلمین ورزش نیز توصیه می کنم که یا این کار را قبول نکنند یا اگر پذیرفتند، با خلوص نیت و تمام وجودشان در این راه بکوشند. تنها در این صورت است که می گویند شما عاشق کار خود هستید و برای پول کار نمی کنید.

در این مجله، شما معلمین ورزش و بچه‌ها را راهنمایی کنید، اگر ورزش و تربیت بدنی که از پایه‌های اخلاق اجتماع است، درست شود، اجتماع ما درست می شود. ولی اگر ورزش یا

برای اولین بار به این بازی‌ها آمده بود. قبل از بازی‌های آسیای تهران، چین در بازی‌های آسیایی شرکت نداشت. در آن سال هم پس از اتمام بازی، مسئولان چین برای این که از ما تشکر کنند، مرا به چین دعوت کردند. مدت یک ماه مهمان آن‌ها بودم و کارم این بود که هر روز می رفتم و بازی یکی از تیم‌های فوتبال آن‌ها را می دیدم و ایرادشان را می گرفتم. چینی‌ها در آن زمان، تجربه‌ی کشور ما را در امر ورزش نداشتند و نتیجه‌ی زحمات آن روزشان را، حالا می توان دید.

□ شما در انتقال تجربه‌های خودتان به نسل آینده و برای کسانی که مایل هستند راه شما را ادامه دهند، چه توصیه‌هایی دارید؟

■ من عاشق ورزش ایران بودم و مهم ترین راز موفقیت من، فقط عشق و علاقه به ورزش کشور بود. باید عاشق باشند و به ورزش عشق بورزند. اگر من در چهار رشته داور بین المللی و در چند رشته مربی تیم‌های ملی شدم، همه به خاطر علاقه مندی من به ورزش بوده است. من می گویم، افرادی که در رأس کارهای ورزشی مدارس یا فدراسیون‌ها قرار می گیرند، باید بدانند که چه کاره‌اند و لازم است چه کارهایی را انجام دهند. آن‌ها باید هدف داشته باشند. متأسفانه، نام سازمان تربیت بدنی غلط انتخاب شده است. سازمان تربیت بدنی باید بشود سازمان ورزش‌ها. سازمان تربیت بدنی باید به بهبود وضعیت مدارس کمک کند. تا زمانی که تربیت بدنی ما اساس نداشته باشد، ما نمی توانیم به ورزش برسیم. پایه‌ی